

Grensoverschrijdend gedrag in de school: een juridisch perspectief

Binnen de school doet zich soms de situatie voor dat de docent en de school zich afvraagt welke maatregelen of acties geoorloofd zijn in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Welke verantwoordelijkheden heb je ten opzichte van de leerling, de ouders en de rest van de groep? Welke maatregelen mag je wel en niet nemen? En wanneer zet je een volgende stap? Wanneer betrek je bijvoorbeeld het samenwerkingsverband, de politie, gemeente of Stichting Halt?

In het algemeen geldt...

De school is in het kader van grensoverschrijdend gedrag verantwoordelijk voor een goede gang van zaken in de school (veiligheidsbeleid en pedagogisch klimaat), het bewaren van de orde en het aanspreken van de leerlingen die gedrag laten zien dat niet overeenkomt met de norm die binnen de school geldt.

Juridisch bekeken

Juridisch gezien zijn twee dingen belangrijk als het gaat om reageren op grensoverschrijdend gedrag:

1. Voldoet een maatregel aan de **procedurele randvoorwaarden**?
2. Is een maatregel **proportioneel**?

Dit vraagt van de school een aantal concrete dingen.

1. De procedurele randvoorwaarden bestaan uit een heldere, positieve beschrijving van de regels en gedragsnormen die binnen de school gelden, inclusief beschreven consequenties. Deze norm moet duidelijk beschreven zijn en bekend zijn gemaakt aan de leerlingen. Deze regels hebben betrekking op de rust en veiligheid in de school.

Voorbeelden uit de gedragscode van de Rebound van SWV Zuid-Utrecht:

Regel	Waarom?	Consequentie
Je gaat op een respectvolle manier met elkaar om, zowel met leerlingen als met personeel.	Je draagt bij aan een fijne en veilige sfeer.	Je vult een reflectieformulier in en bespreekt dit met de docent (en leerling met wie je een conflict had).
Je mag niet blowen en hebt geen drugs bij je. Je hebt geen vuurwerk bij je.	Je kan je volledig concentreren op de les. Je draagt bij aan een fijne en veilige sfeer.	Drugs en vuurwerk wordt ingenomen en wordt vernietigd. Ouders worden geïnformeerd. Indien nodig wordt de politie ook geïnformeerd. Je krijgt twee dagen interne schorsing (8.30-16.30 aanwezig buiten de klas).

Passend onderwijs

Samenwerkingsverband
Voortgezet Onderwijs Zuid-Utrecht

Bij het nemen van een maatregel neemt de school de volgende **afwegingen** mee:

- Het gevaar voor herhaling
- Invloed van dit gedrag op de rechten van anderen
- In hoeverre dit gedrag binnen de school navolging zal krijgen

2. Bepaalde maatregelen (zoals een aanvraag van een arrangement of een TLV) vereisen dat er tijdig wordt gestart met het inzetten van extra ondersteuning en het schrijven van een OPP.

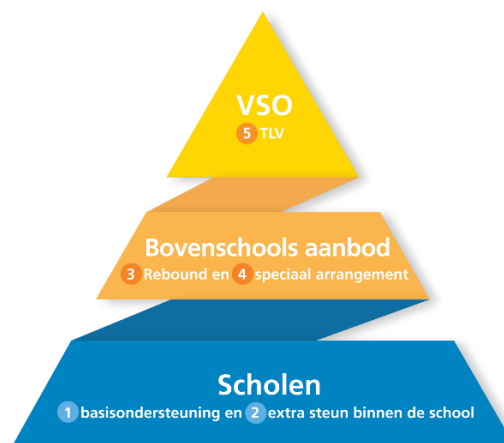
De school moet voor het nemen van een gepaste maatregel dus **feitenonderzoek** doen. Er moet duidelijk zijn welk aandeel een leerling heeft gehad in de situatie. Deze situatie moet ingeschat worden op basis van de context. Het is aan te raden om de betrokkenen uit de situatie los van elkaar te vragen om hun kijk op de situatie te beschrijven en deze op te nemen in bijvoorbeeld het incidentenlogboek in het LVS.

Indien nodig wordt er een OPP opgesteld met een beschrijving van de extra begeleiding of hulp (bijv. uit de middelen extra steun, via samenwerkingsverband of gemeente) en worden er doelen gesteld, die zorgvuldig met ouders en leerling worden geëvalueerd.

Uit dit OPP moet namelijk blijken dat de school al het mogelijke heeft gedaan om de leerling onderwijs te blijven bieden binnen de mogelijkheden en afspraken die er binnen het samenwerkingsverband zijn over passend onderwijs, zoals in de driehoek van ondersteuning, voordat er sprake kan zijn van verwijdering of een TLV-aanvraag.

Rol van de school

- ✓ Scholen hebben een **zorgplicht** bij aanmelding en doorverwijzen.
- ✓ Scholen bieden de binnen het samenwerkingsverband afgesproken **basisondersteuning**.
- ✓ Scholen kunnen als de basisondersteuning is ingezet **extra steun** inzetten. Zij beschikken zelf over middelen voor extra steun. (OPP vereist)
- ✓ Scholen kunnen als extra steun onvoldoende effect heeft een tijdelijk **bovenschools arrangement** aanvragen, zoals een verblijf op de Rebound. (OPP vereist)
- ✓ Scholen kunnen een **toelaatbaarheidsverklaring** (TLV) aanvragen bij het samenwerkingsverband voor een plaats in het VSO. (geëvalueerd OPP vereist).

De driehoek van ondersteuning met een sterke basis in de scholen en stappen naar een volgende voorziening

Passend onderwijs

Samenwerkingsverband
Voortgezet Onderwijs Zuid-Utrecht

Schorsing kan tot maximaal 5 dagen, mits dit in verhouding is tot de overtreding. Belangrijk hierbij is dat het bevoegd gezag hierover een besluit neemt en dat dit schriftelijk aan ouders wordt meegedeeld. Bij een schorsing langer dan één dag moet ook de onderwijsinspectie worden ingelicht.

Verwijdering kan alleen in uitzonderlijke gevallen door het bestuur van de school en in overleg met de onderwijsinspectie in gang worden gezet. Voordat er verwijderd kan worden, moet wel eerst goed onderzocht zijn of de school echt niet aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling kan voldoen. Schriftelijk wordt dit voor de ouders en leerling duidelijk beschreven in het geval van een verwijdering. Enkel een TLV-aanvraag ter onderbouwing is niet voldoende. Ook moet er een andere passende school zijn gevonden. De zorgplicht blijft in de tussentijd bestaan.

In het geval van schorsing of verwijdering kunnen ouders hiertegen bezwaar maken.

Rol van het samenwerkingsverband

- ✓ Professionalisering van de regio.
- ✓ Regionale afstemming om te zorgen voor een dekkend aanbod.
- ✓ Advisering aan ondersteuningscoördinatoren.
- ✓ Beoordelen van aanvragen voor een arrangement of TLV.

Rol van politie, gemeente en Stichting Halt

Als school is het prettig om in het contact met bovenstaande partijen een vaste contactpersoon af te spreken die je kunt benaderen bij vragen of calamiteiten.

De politie heeft een rol in het preventief aanwezig zijn in en rond de school en in de wijk.

De gemeente voert een integraal jeugdbeleid, waar het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme en criminaliteit door jongeren een onderdeel van is. De gemeente is ook betrokken bij verzuim. Ook een verwijzing richting jeugdhulp vanuit de gemeente kan passend zijn.

Stichting Halt kan een spreekuur en voorlichtingen verzorgen op school bij wijze van preventieve aanpak.